

UNIVERSITATEA „OVIDIUS” CONSTANȚA

FACULTATEA DE LITERE

ȘCOALA DOCTORALĂ

TEZĂ DE DOCTORAT

*NEOLOGISMELE ÎN LIMBAJUL POLITIC
ROMÂNESC ACTUAL*

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

PROF. UNIV. DR. DOMNIȚA TOMESCU

DOCTORAND:

CRISTEA (IONESCU) MONICA

CONSTANȚA

2012

CUPRINS

I.	Introducere.....	7
	1.1. Argument.....	9
	1.2. Obiectivele lucrării.....	11
	1.3. Stadiul cercetării.....	14
	1.4. Ipoteze de lucru.....	17
	1.5. Sursele lucrării.....	18
	1.6. Metodologia.....	19
	1.7. Structura lucrării.....	20
II.	Preliminarii teoretice.....	21
	2.1. Lexic comun vs. lexic specializat.....	21
	2.2. Terminologie.....	22
	2.3. Limbaj politic.....	25
	2.4. Limbaj jurnalistic.....	35
	2.5. Neologismele.....	37
III.	Împrumuturile în limbajul politic românesc	39
IV.	Calcurile lingvistice în limbajul politic românesc	125
V.	Creații neologice în limbajul politic românesc.....	129
	V.1. Creații neologice prin derivare	130
	V. 2. Sufixarea.....	135
	V.3. Prefixarea.... ..	
	Sufixe neologice.....	139
	a. Sufixul –ism.....	140
	b. Sufixul –ist.....	149

c. Sufixul –itate.....	158
d. Sufixul –iadă.....	165
e. Sufixul –ită.....	190
f. Sufixul –ime.....	205
g. Sufixe diminutive.....	239
h. Sufixe verbale.....	245
V. 3. Prefixarea.....	256
Prefixele a/an.....	262
Prefixele co/con.....	264
Concluziile capitolului.....	266
V.4. Creații neologice prin compunerea cuvintelor.....	268
Compunerea savantă.....	269
Prefixoidele.....	273
Sufixoidele.....	286
Compunerea prin alăturare.....	290
Compunerea prin abreviere.....	295
Siglarea.....	297
Sigle românești.....	299
Siglele ca bază de compunere și derivare.....	300
VI. Concluzii.....	302
Bibliografie.....	304
Anexe.....	314
Corpusul de cuvinte.....	322

I. INTRODUCERE

Cuvinte-cheie: neologisme, împrumuturi, anglicisme, franțuzisme, romgleza, creații neologice românești, limbaj politic, discurs politic.

1.1. Teza „*Neologismele în limbajul politic românesc actual*” este dedicată analizei cuvintelor recente folosite în limbajul politic. Tema lucrării noastre este actuală în contextul în care viața politică este tumultuoasă și produce schimbări, chiar și în domeniul lingvistic .

Alegerea temei studiului a fost determinată de rațiuni, inițial, subiective: interesul nostru deosebit pentru viața politică, datorită dezvoltării în ultimii cinci ani a propriei noastre conștiințe politice și sociale, dar și a implicării profesionale, pe o perioadă, în predarea limbii engleze. Pe parcurs s-a creat o dependență față de știrile politice, netrecând nicio zi în ultimii patru ani fără a le urmări cu un dublu interes: pentru a urmări lupta politică și a o înțelege, pe de-o parte, iar pe de altă parte, pentru consemnarea tuturor termenilor noi, care ne interesau.

Demersul nostru se realizează din perspectivă lingvistică, dar are la bază cunoașterea conceptelor politice, dar și al celor adiacente științelor politice, concepte administrative, juridice sau jurnalistice. Având în vedere, că limbajul politic poate fi studiat în trei registre: profesionist, jurnalistice și de masă (Tomescu: 2004, 2009), am limitat obiectul cercetării la limbajul jurnalistice, deoarece spațiul cercetării nu permite o dezvoltare mai largă. Limbajul politic jurnalistice este îmbogățit permanent de împrumuturi, calcuri sau creații românești deosebit de expresive. De aceea am ales ca obiect de studiu neologismele politice din limbajul jurnalistice românesc actual.

În contextul actual al mass-mediei, care impune societății subiecte din activitatea politică, o analiză a lexicului politic în limbajul jurnalistice este pe deplin justificată din punctul nostru de vedere. Studiul limbajelor specializate, în general, și al limbajului politic (LP), cu precădere, oferă ocazia formulării unor idei și observații inedite privind structura limbii literare, dinamica limbii în ultimii ani și influența noilor termeni asupra lexicului general.

Actualitatea temei investigate este determinată de mai mulți factori: amplificarea cunoștințelor politice și a mijloacelor de exprimare lingvistică a acestor concepte, evoluția

limbajului politic care se integrează limbajelor de specialitate (denumit și tehnolect de către specialiști), dinamica terminologiei specializate.

1.2. Existența unui limbaj politic specializat, analizat în numeroase lucrări de specialitate relevă o multitudine de aspecte legate de acest subiect, deschise cercetării. Pe această linie, principalul scop al lucrării noastre este de a identifica și de a analiza neologismele din vocabularul politic. Acest lucru este justificat, pe de-o parte, prin definirea limbajului politic ca limbaj specializat, care dispune de o nouă terminologie, adecvată obiectului, iar pe de altă parte, de interesul pentru creativitatea și dinamica acestui limbaj care se înnoiește mereu.

Obiectivele lucrării noastre sunt următoarele:

- identificarea corpusului de neologisme din limbajul politic;
- cercetarea tipologiei neologismelor prezente în limbajul politic;
- analiza neologismelor, din punct de vedere semantic și al dinamicii sensurilor;
- studiul productivității neologismelor;
- stabilirea unor modele de creare ale termenilor politici noi;
- descrierea adaptării neologismelor, din punct de vedere fonetic, gramatical și semantic;
- stabilirea frecvenței neologismelor, raportându-le la apariția lor în dicționare.

Cercetarea noastră privitoare la neologisme are în vedere împrumuturile și în special anglicismele, calcurile lingvistice, dar și a creațiile interne, apărute în texte scrise în cotidiene din presa centrală și în cele de pe internet.

Atenția lucrării noastre de cercetare este îndreptată spre ocurența neologismelor în limbajul politic actual, având drept scop analiza lor din mai multe perspective dihotomice: sincron-diacronic, cantitativ-calitativ, morfologico-sintactic, stabilitate-mobilitate, individual-social, subiectiv-obiectiv etc. (Stoichițoiu-Ichim 2006: 13). Ne propunem să evaluăm stadiul evoluției limbajului politic, felul în care vocabularul reflectă cele mai recente descoperiri ale acestui domeniu. Vom observa și efemeritatea unor termeni și în contrast cu aceștia, rezistența în timp a celorlalți, dar și măsura în care se adaptează vocabularului limbii române actuale, românizarea lor.

Preocuparea pentru cercetarea limbajului politic actual are ca punct de plecare necesitatea delimitării discursului politic actual de cel totalitar, al trecutului imediat, din perspectiva transformărilor din societatea românească după 1989.

Limbajul politic postdecembrist s-a modificat perpetuu, transformându-se dintr-un limbaj de lemn într-unul de ”lână” sau de “bumbac”(Slama-Cazacu, 2000; Zafiu 2001) care este mult mai flexibil și mai colorat pentru că este mai permisiv, dar totuși clișeizat.

Prezența unui limbaj clișeizat care devine un element de validare a discursului public fără de care nu se poate transmite mesajul politic, a fost consemnată în unele cercetări în domeniu (Cernicova 2009: 253, apud Duda: 2010). Unul dintre domeniile în care se manifestă așa-numita „noulimba de lemn” cuprinde emisiunile politice televizate, responsabile de formulări stereotipate și care interesează și cercetarea de față.

Abordarea neologismelor politice are drept scop conturarea terminologiei politice actuale și analiza ei din mai multe puncte de vedere. Lucrarea își propune să analizeze această terminologie din punct de vedere al metodelor de îmbogățire a vocabularului studiind texte din perioada 2008-2012.

Vom încerca să analizăm frecvența politici neologice din textele politice jurnalistice, raportându-ne la dicționarele uzuale, la dicționarele specifice limbii române, dicționare terminologice, dicționare politice, dar și la dicționare specifice altor limbi, engleza, franceza și italiana.

O preocupare a lucrării noastre este de a nota, în măsura posibilității, data intrării acestor termeni în limba română, precum și stadiul de dezvoltare și utilizare a acestora în limbajul politic. În cazul împrumuturilor și calcurilor lingvistice, vom analiza adaptarea și integrarea lor la specificul limbii române.

1.3. În privința neologismelor, stadiul actual al cercetării teoretice este avansat. Nu ne-am propus să dezbatem problema neologismelor, în general, având în vedere amploarea studiilor consacrate acestui aspect (Hristea: 1984; Ciobanu: 1996; Avram: 1997 ; Dimitrescu: 1997; Bidu-Vrânceanu: 2000, 2007; Stoichițoiu-Ichim: 2000, 2005; Zafiu: 2001, Todî: 2003).

În ceea ce privește studiul anglicismelor, care sunt dominante între împrumuturile recente, ne sprijinim pe contribuțiile științifice substanțiale în domeniu (Avram :1997, Stoichițoiu-Ichim :2000, 2006). Dacă prima autoare ne trasează direcția, cea de-a doua ne

ghidează pe tot parcursul pentru că este un model de urmat, prin metodele de abordare, prin exemplele aplicate și observațiile de tip prescriptiv. De asemenea reprezintă o sursă importantă în prinița abrevierilor, siglelor, acronimelor, dar nu în ultimul rând a calcului lingvistic.

Anglicismele sunt prezente în număr mare în dicționarele limbii române, aproximativ 5000 (Bantaș: 1986), dar numărul lor este într-o creștere progresivă în perioada actuală și ele nu sunt consemnate lexicografic decât într-un număr foarte redus. De asemenea crește numărul calcurilor lingvistice realizate după cuvinte din limba engleză în domeniul politic (Hristea: 1984, Stoichițoiu-Ichim: 2006b).

Întrucât, o mare parte dintre împrumuturi sunt forme derivate sau compuse, iar creația românească în acest domeniu se realizează prin mijloacele de îmbogățire a vocabularului, lucrarea noastră are în vedere contribuțiile teoretice la studiul sufixelor (Pascu: 1916; Avram, Graur (coord.): 1970, Trifan), dar și al prefixelor (Avram, Graur (coord.): 1971, Trifan: 2009) și al compunerii cuvintelor (Avram, Graur (coord.): 1978, Stoichițoiu-Ichim: 2006, 2009)

În domeniul terminologic sunt considerate de referință lucrările următorilor lingviști: (Bidu- Vrânceanu:2000, 2007, 2008; Zafiu: 2000, 2005;Tomescu: 2004, 2009; Stoichițoiu: 2005,2006, 2009; Bârlea: 2005, 2009). Am preluat astfel conceptele de lexic comun, lexic specializat, terminologie internă, terminologie externă.

În ceea ce privește vocabularul politic am avut la dispoziție următoarele materiale: (Beciu (2000, 2002), Cmenciu (2005, 2010); Stoichițoiu (2005, 2006); Zafiu: 2007, Bidu-Vrânceanu: 2000, 2007, 2008; Aida Todî: 2003; Tomescu: 2004, 2009). În domeniul politic, studiul neologismelor este în fază incipientă. În acest sens, Stoichițoiu-Ichim (2006: 30), precizează: “terminologia politică de origine engleză nu a fost încă studiată în mod sistematic”.

Obiectivul nostru nu este simpla lor consemnare, fie a prezenței , fie a ocurenței, ci analiza acestor neologisme politice din punct de vedere morfologic, sintactic onomasiologic, semasiologic, prin metode deductive, inductive, pragmatice, statistice, care au în vedere criteriile frecvenței, al vechimii, etimologiei, etc. De asemenea urmărim și dinamica acestor cuvinte, cât și importanța lor în masa vocabularului.În ceea ce ne privește

am sistematizat cât mai bine roadele tuturor acestor analize și ne-am adus propriul aport valorificându-le.

În concluzie, reliefăm importanța continuării, diversificării și implementării investigațiilor teoretice al limbajului politic de către lingviști care pot strânge în jurul lor sociologi și politicieni interesați de evoluția și modernizarea vocabularului.

1.4. În ceea ce privește modul de lucru ne-am propus să pornim de la nivelele limbajului politic, pe care le subliniază Tomescu (2004, 2009):

- limbajul politic profesionist (LPP), terminologic care constă în discursul politic propriu-zis al parlamentarilor, miniștrilor, președintelui, prefecților, primarilor, etc. Acesta este un limbaj strict profesional care are anumite reguli pentru că se supune unor canoane certe.

- limbajul politic jurnalistic sau mediatic (LPJ), care este la rândul lui de două feluri: informațional, ce redă întocmai spusele politicienilor și coautorial, ce aparține jurnaliștilor care scriu ce gândesc despre politică.

- limbajul politic de masă (LPM) sau popular sau comun, cuprinde modul în care percep masele populare, noi toți, limbajul politic și în ce măsură îl adoptăm.

Cele trei niveluri nu sunt întotdeauna strict delimitate. Toate pot fi transmise prin intermediul mass-mediei. Limbajul jurnalistic se vulgarizează, apropiindu-se de limbajul de masă. Limbajul profesionist rămâne însă în actele oficiale, atât interne, cât și internaționale.

Inventarul de cuvinte politice neologice este studiat pe baza:

- dicționarelor de cuvinte politice, de cuvinte recente, neologisme, pentru a observa dacă sunt consemnate cuvintele studiate și mai ales vechimea lor.

- lucrările domeniului politic, al științelor și sociologiei politice, în special literatura postdecembristă și îndeosebi cea actuală ce include integrare, Nato sau UE.

- blogurilor, emisiunilor televizate sau radiodifuzate cu teme politice.

Ne-am oprit asupra discursului mass-mediei, care poate fi sintetizat în următoarele două tipuri:

- discursul profesionist care apare redat sau citat în presă și
- discursul coautorial, al analiștilor politici.

Discursul coautorial este la rândul lui de mai multe feluri: discursul presei scrise și discursul audio-vizualului, ce cuprinde radiourile și televiziunile (presă televizuală). În ceea ce privește audio-vizualul, prezintă unele avantaje, deoarece emisiunile politice, de tip talk-show sunt interactive, în comparație cu presa scrisă. Publicul auditor sau privitor interacționează cu limbajul politic, îmbogățindu-se astfel limbajul comun. Alt avantaj mai este acela că manipularea inerentă a moderatorilor sau politicienilor prezenți la aceste emisiuni poate fi contracarată direct de public, prin SMS-uri (citite de moderator sau srise pe crowl) sau prin legături telefonice directe.

Vom urmări integrarea terminologiei politice neologice la nivelul românei vorbite. Politicienii, atunci când apar la televizor, în emisiuni de entertainment (infotainment, cuvânt format prin trunchiere de la information și entertainment), sau chiar în talk-show-uri politice, au un limbaj diferit față de situația în care vorbesc în numele partidului, ca exponenți ai acestuia. Când sunt exponenții ideologiei de partid, discursul este specializat.

1.5 Studiarea limbajului politic jurnalistic se va baza pe inventarul materialului lexicografic. Ca instrumente de lucru am folosit următoarele tipuri de dicționare:

- explicative: DEX₂, DOOM₂;
- de neologisme: MDN, NODEX, DRC₂;
- terminologice: DȘL, DL;
- politice: DP, DD;

Dicționarele limbii române actuale (DEX, MDN, DCR₁, DCR₂, DOOM₂) înregistrează foarte puține cuvinte politice. Ele sunt neglijate, deoarece, pe de-o parte, sunt creații sau împrumuturi recente, sau, pe de altă parte, sunt considerați termeni tehnici proprii dicționarelor de specialitate. Un dicționar politic foarte recent nu există. Ne-am ghidat după dicționarele: (Achim, Andronache, Asanachescu :1975; Tamaș: 1993; Collin: 2000; Stoica :2003).

În această privință, Stoichițoiu- Ichim a studiat câteva sute (600) de anglicisme (Stoichițoiu 2006: 12) în zece dicționare concomitent. Vom numi în lucrarea de față prin anglicisme, atât anglicismele provenite din Anglia, cât și cuvintele provenite din America. Anglicismele care aparțin domeniului politic sunt doar de ordinul zecilor.

Ne-am dorit să îmbogățim neologismele politice pe baza materialului actual necercetat. De aceea am studiat în literatura politică de specialitate 30 de cărți politice.

Cărțile politice, în special în perioada postdecembristă, includ termeni referitori la integrare, în Nato sau în UE dar și la științele politice.

O sursă importantă pentru documentarea lucrării noastre o constituie presa audio-vizuală, scrisă sau electronică. În cadrul audio-vizualului, am folosit emisiunile informative, de știri sau talk-show-uri de la principalele posturi de televiziune: Antena 3 (*100 de minute, Se întâmplă în România, La ordinea zilei, Subiectiv, Vorbe grele, Sinteza zilei, În gura presei*); Realitatea TV (*Deschide lumea Realitatea la raport, Prime time news, Realitatea de la fix*), România TV (*Ediție specială, România în 60 de minute, Ultima oră, RTV news*), dar și de la OTV (*Se întâmplă acum, DD în direct*), TVR1 (*Jurnal plus*), B1TV (*Sub semnul întrebării, Ultimul cuvânt*), GiGa TV etc.

Și nu în ultimul rând, am folosit cotidienele cele mai reprezentative: *Academia Cațavencu, Adevărul, Azi, Cotidianul, Curierul național, Evenimentul zilei, Gardianul, Gândul, Jurnalul Național, Libertatea, România liberă* etc, atât în format electronic, cât și în format clasic. Presa politică are anumite caracteristici: are o răspundere enormă deoarece formează și formatează opinia publică, este radicalizată, deoarece este partizană, fiind angajată în lupta politică, este diversificată, emisiunile politice au pondere mare fie că sunt informative, fie că sunt de tip dezbateră, iar frecvență subiectelor politice este continuă.

Posturile de televiziune *Antena 3, Realitatea TV, RTV* dezbate neîncetat evenimentele politice, pas cu pas sau chiar simpla apropiere a unor evenimente politice, declarații de presă, întâlniri, luări de cuvânt, etc. În cazul emisiunilor TV zilnice, invitații se succed cu o viteză amețitoare, fie că sunt membri obișnuiți ai partidelor politice sau membri de prim rang, miniștri, secretari de stat, președinți ai partidelor, fie că sunt în tabăra analiștilor politici, deontologilor, fie că sunt moderatori ce pot aparține televiziunilor proprii sau chiar altor televiziuni. Toți dezbate același eveniment politic, chiar dacă tocmai a avut loc, e în desfășurare sau va avea loc în cel mai scurt timp. Opiniile lor sunt pro și contra, asupra problemelor de interes național, fie că sunt legi ale salariilor, pensiilor, sau simple întâlniri politice. De cele mai multe ori ideile apar în direct în emisiune și tot aici se și formează și neologismele proprii limbii române și uneori proprii chiar anumitor politicieni.

1.6. Interpretarea conceptului de neologism în lucrarea noastră pornește de la definițiile acestor clase de cuvinte așa cum sunt fixate ele în dicționarele de specialitate.

Analiza formațiunilor lexicale studiate s-a realizat apoi în funcție de factorii specifici organizării vocabularului limbii române: *etimologic, semantic, psihologic și stilistico-funcțional* (Bidu –Vrănceanu, Forăscu, 2005).

Perspectiva etimologică primează în analiza noastră, datorită importanței și diversității de informații pe care le oferă. Astfel ne indică existența caracterului neologic, tipul neologismului (împrumut sau creație), dar și data aproximativă a intrării în limbă. Factorul *etimologic* implică două aspecte: etimologia internă și etimologia externă. În cadrul etimologiei interne, vom urmări procedeele de creare a unor noi entități lexicale urmărind metodele interne de îmbogățire a vocabularului și în principal derivarea și compunerea (sudare, alăturare sau abreviere). Etimologia externă ne interesează în măsura în care multe anglicisme au etimologie multiplă. Astfel, există unități lexicale de origine engleză pătrunse în limba română prin alte filiere, îndeosebi prin filieră franceză și care sunt considerate de origine franceză, deși etimonul provine din limba engleză.

Factorul semantic este unul extrem de important în organizarea lexicală (Coteanu, Bidu –Vrănceanu 1971: 97). Nu ne-am propus o abordare metodologică de tipul *analizei semice (componențială)* inductivă și *analizei contextuale (combinatorie deductivă)*, luate separate, dar ne interesează evoluția semantică a neologismelor care reiese din corelarea *lexicografiei* cu *analiza contextuală (combinatorie)* pentru interpretarea evoluției semantice a cuvintelor (lărgirea, restrângerea, degradarea și înnobilarea sensului). Această metodă este foarte utilă în *analiza semantică* a anglicismelor pătrunse în presa românească actuală. Multe anglicisme nu sunt înregistrate în dicționare, iar altele sunt înregistrate doar cu un sens, de obicei cel denominativ, la care se adaugă unul sau mai multe sensuri conotative, dezvoltându-se polisemia. Prin propagarea acestora în mass-media, multe anglicisme care au pătruns în limbă prin limbajul politic au dezvoltat sensuri noi, metaforice, pierzându-și astfel caracterul monoreferențial și monosemantic.

De asemenea, în cadrul acestui factor folosim și o metodă modernă, cea a câmpurilor semantice din care face parte cuvântul nou creat sau imitat. Analiza semantică riguroasă dintr-un câmp lexical obligă după părerea Angelei Bidu-Vrănceanu (2008: 18) „la dezambiguizarea sensurilor cuvintelor semantice, pentru că un singur sens al unui cuvânt polisemantic se repartizează unui câmp lexical“. De asemenea, relațiile dintre

polisemie și analiza semică în câmpuri este văzută ca „rectoul și versoul semanticii lexicale în limbă“ (Bidu-Vrânceanu 2008: 18 apud H. De Chanay 1996: 105)

Combinarea analizei paradigmatică, semantice cu cea sintagmatică, care ține de un anumit context, duce în studiul terminologiilor „ în ultimă instanță la modificarea raportului dintre terminologizare (LS) și lexicalizare (LP) “Bidu-Vrânceanu (2007: 28).

În ceea ce privește *factorul frecvență*, vom recurge în analiza noastră la o tipologie în funcție de frecvența anumitor neologisme în cadrul corpusului propus. Corpusul este reprezentat de ziare politice, emisiuni politice, lucrări de specialitate. Această metodă nu este una lingvistică, ci mai degrabă statistică.

Diversi autori propun o serie de concepte (Moles 1987:50): cuvânt-text, cuvânt-cheie, cuvinte-unelte. Cuvântul-text este fiecare unitate lexicală, indiferent de aspectul ei morfologic. Cuvintele-cheie sunt termeni rari și tehnici, care au ajuns în vocabularul comun, deoarece sunt la modă și furnizează cheia lingvistică a unei probleme. Cuvintele-unelte sunt în număr mai redus și reprezintă nucleul vocabularului de bază, ele fiind în contrast cu neologismele de studiat. Ne-am propus să identificăm cuvintele-cheie.

Factorul *psihologic* are în vedere neologismele care trec din *vocabularul pasiv* al vorbitorilor în *vocabularul activ*, prin actualizarea lor în diverse situații de comunicare. De asemenea există sensul activ și pasiv al unui cuvânt, ce trebuie identificate. Trecerea din vocabularul pasiv în cel activ se face prin disponibilități lexicale, determinologizare și lexicalizare, fenomene lingvistice pe care le vom urmări.

Factorul stilistico-funcțional are la bază economia limbajului. Aceasta este una din condițiile neologizării, fie că sunt împrumuturi, fie creații interne. De aceea, cuvântul trebuie să fie cât mai expresiv și concentrat.

Vocabularul caracteristic nivelului mediu de cultură se găsește în forma literară, îngrijită a limbii și nu trebuie confundat cu limbajul poetic. Vocabularul specializat este propriu nomenclaturilor și va fi studiat în această lucrare în opoziție cu celelalte tipuri de vocabular. Din punct de vedere stilistic, importantă este *expresivitatea*. Un termen politic devine expresiv când trece din lexical comun în cel politic, pierzându-și *monosemantismul* (Bidu –Vrânceanu, Forăscu, 2005: 27).

Pentru a obține rezultatele dorite, metoda descriptivă ni s-a părut utilă deoarece presupune cercetarea, sistematizarea și clasificarea materialului adunat. În ceea ce privește

modalitatea de analiză adecvată pentru o realitate atât de complexă ca și comunicarea politică, am optat demersul terminologic descriptiv, cât și cel pragmatic și discursiv-textual.

Importanța teoretică a lucrării va duce la îmbogățirea cunoștințelor privind termenii politici. Lucrarea își aduce contribuția la completarea informațiilor cu privire la natura lingvistică a cuvintelor politice.

Valoarea aplicată a lucrării are în vedere perfecționarea lexicografiei politice, îmbogățirea dicționarelor de neologisme, a dicționarelor de cuvinte recente, a traducerilor politice, dar mai ales accesibilizarea limbajului politic pentru vorbitorii de rând.

1.7. Titlul lucrării noastre de doctorat este: „*Neologismele în limbajul politic românesc actual*“. Lucrarea cuprinde: Introducere, trei părți principale, concluzii, bibliografie și anexe. Titlurile capitolelor propriu-zise sunt: *Împrumutul*, *Calcul lingvistic*, *Creații lexicale românești*. Cele trei părți ale lucrării au în vedere trei metode prolice de formare de noi cuvinte politice: derivarea compunerea, ca metode interne de îmbogățire a vocabularului și împrumuturile și calcul lingvistic ca metode externe.

Primul capitol al acestei lucrări îi este destinat împrumutului din alte limbi și cu precădere împrumutului de origine engleză, dar am consemnat și termeni de origine franceză sau germană. Foarte mulți termeni au etimologie internațională. În acest capitol am făcut distincția între împrumuturi de lux și necesare, observând fenomenele de adaptare sau neadaptare și stabilind și tipologia acestor împrumuturi în funcție de foarte mulți factori.

Al doilea mare capitol tratează calculul lingvistic. Este împărțit pe subcapitolele: calc structural de natură morfematică, calc structural de natură, calc semantic, calc frazeologic, calc sintactic. Urmând aspectele teoretice referitoare la calc (Hristea 1984, Bârlea 2000, Stanciu-Istrate 2006), am clasificat calculul în calc lexical, calc gramatical și calc frazeologic.

Al treilea capitol este destinat metodei interne de formare de noi cuvinte, adică derivării cu prefixe și sufixe, având în vedere că limba română este o limbă derivativă, asemenea francezei și celorlalte limbi romanice. Am ales să începem lucrarea abordând creațiile interne datorită importanței pe care le au aceste creații lexicale în cadrul vocabularului, dar și datorită faptului că aceste cuvinte sunt cunoscute de majoritatea

vorbitorilor de limba română, deci fac parte din vocabularul fundamental. La rândul său acest capitol se subîmparte în două mari părți, o parte fiind derivarea (cu sufixe și cu prefixe, două părți), iar cea de-a doua, compunerea, cu alte trei părți.

În cadrul derivării am tratat mai întâi derivarea cu sufixe, deoarece este un capitol mult mai vast, din punct de vedere material, datorită aflului de sufixe și al potențialului acestuia, în ultimii douăzeci de ani. Sufixele prolifică sunt : -ism, -ist, -ită, -itate, -ime, -iza, -izare, -uț, -el, etc. Precum au constatat și alți autori (Stoichițoiu-Ichim, Pitiriciu, Trifan), aceste sufixe sunt cele mai frecvent folosite și cu cel mai mare număr de cuvinte derivate nou formate.

Al doilea subcapitol al primei părți se ocupă de cuvintele formate prin derivare cu prefixe. Deși multe din aceste prefixe s-au specializat și sunt considerate de mulți lingviști, prefixoide, ele sunt tratate totuși ca prefixe, considerând capitolul prefixoidelor și așa prea vast. În domeniul politic, prefixele sunt pe locul patru la formarea de noi cuvinte, după derivarea cu sufixe, compunerea cu sufixoide și prefixoide.

Compunerea ca metodă de formare de noi cuvinte în domeniul politic este la rândul ei de trei feluri: compunere prin alăturare, cu afixoide (compunere savantă) și abreviere sau siglare. Al treilea subcapitol, compunerea prin alăturare, pune față în față un cuvânt din domeniul politic și unul aparținând limbajului comun, dar care capătă o nuanță expresivă, metaforică. Este un capitol deschis inventivității minții și a limbii, continuei inovări a limbajului.

Al patrulea subcapitol este mult mai tehnic datorită afixoidelor, ce au sens strict. În cadrul compunerii savante rezultă un număr inedit de cuvinte datorită alăturării dintre afixoid și bază care pot avea sensuri opuse, contradictorii. Am consemnat un număr mare de sufixoide și prefixoide care se aplică terminologiei politice și de asemenea un număr corespunzător de cuvinte compuse cu prefixoide și sufixoide.

Ultimul subcapitol al primei părți este referitor la compusele formate prin abreviere după modelul englezesc sau francez, dar care s-a extins și în interiorul limbii române. Este un procedeu mixt de formare de noi cuvinte.

Ultimul capitol este cel de concluzii.

Lucrarea se încheie cu bibliografie și anexe.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- AVRAM, Mioara, 1970, *Formarea cuvintelor în limba română*, vol. I, București: Editura Academiei Române.
- AVRAM, Mioara, 1987, *Probleme ale exprimării corecte*, București: Editura Academiei.
- AVRAM, Mioara, *Ortografie pentru toți*, 1997, București, Editura Litera
- AVRAM, Mioara, 1997, *Anglicismele în limba română* (în colaborare cu Marius Sala), București: Editura Academiei Române.
- AVRAM, Mioara. 1997, *Gramatica pentru toți*, ediția a II-a revăzută și adăugită, București: Editura Humanitas.
- AVRAMESCU, Cătălin, 2003, O istorie a canibalismului, București, BALANDIER, Georges, *Le pouvoir sur scenes*, Balland, Paris, 1980 (traducere în limba română: *Scena puterii*, AION, Oradea, 2000)
- BANTAȘ, Andrei, RĂDULESCU, Mihai, 1992, *False Friends / Capcanele limbii engleze*, București: Editura Teora.
- BALLY, Charles. 1950, *Linguistique generale et linguistique française*, Berna.
- BÂRLEA. Petre Gheorghe, BÂRLEA, Roxana-Magdalena, 2000, *Lexicul românesc de origine franceză*, Târgoviște: Editura Bibliotheca.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe. 2002. *Miezul cuvintelor. Studii de lingvistică generală și lingvistică latină*. Ediția a II-a. rev., Târgoviște: Editura Bibliotheca.
- BÂRLEA, P., Bârlea, R.M., 2000, *Lexicul românesc de origine franceză*, Târgoviște, Bibliotheca.
- BÂRLEA, P., Bârlea, 2005, *Lexicul românesc contemporan*, Târgoviște, Bibliotheca.
- BÂRLEA, Petre Gheorghe, 2009, *Limba română contemporană. Fonetică și fonologie. Ortografie, ortoepie și punctuație. Vocabular*, București: Editura „Grai și Suflet-Cultura Națională”.
- BECIU, Camelia, 2000, *Politica discursivă. Practici politice într-o campanie electorală*, Polirom, Iași,
- BECIU, Camelia, 2002, *Comunicarea politică*, Editura comunicare.ro SNSPA, București
- BOUGNAUX, Daniel, *Introduction aux sciences de la communication*, Alger, Casbah, La Decouverte, Paris, 1999 (*Introducere în științele comunicării*, Polirom, Iași, 2000)
- BOUTEAUD, Jean-Jacques, *Semiotique et communication*, Paris, Hartmann, 1998
- BORȚUN, M. , 2007-2008, *Analiza discursului politic*, SNSPA, București

- BRÂDEANU A., DRAGOMIR O., FRUMUȘANI D., SURUGIU R, *Femei, cuvinte și imagini. Perspective feministe*, Polirom, Iași, 2002
- BRETON, Philippe, *La parole manipulée*, La Decouverte, Paris, 1999; 2004 (*Manipularea cuvântului*, Institutul European, Iași, 2006)
- BURGER, M., 2002, *Les manifestes: paroles de combat. De Marx à Breton*, Delachaux et Niestle, Paris
- CHARAUDAU, Patrick, Rodolphe GHIGLIONE, 2005, *Talk Show-ul. Despre libertatea cuvântului ca mit*, traducere de Oana Pocovnicu, Polirom, Iași,
- CHARAUDEAU, Patrick, 1997, Rodolphe GHIGLIONE, *La parole confisquée*, Dunod, Paris
- CHARAUDAU, Patrick, *Le discours d'information médiatique. La construction du miroir social*, Nathan, Paris, 1997
- CHARAUDEAU, Patrick, *Grammaire du sens et de l'expression*, 1992, Didier/Hatier, Paris
- CHOMSKY, Noam, 2001, *Propaganda and the Public Mind*, Pluto Press, Londres
- CMECIU, Camelia Mihaela, 2005, *Strategii persuasive în discursul politic*, Iași, Editura Universitas XXI.
- CMECIU, Camelia; Pătruț, Monica, 2010, „Dezbaterile electorale – un joc discursiv ritualic”, în *Sfera politicii. Revistă de științe politice și de teorie politică*, nr. 145, anul XVIII, martie 2010, p. 57-63.
- COTEANU, I., Bidu –Vrănceanu, A., 1975, *Limba română contemporană*, volumul II, Vocabularul, București
- DIMITRESCU Florica, DCR₂
- DUDA, G., TOMESCU, D. (coordonator), *Limbaul politic românesc actual*, Universitatea Petrol și Gaze, Ploiești, 2009
- DUMISTRĂCEL, Ștefan, 2006, *Limbaul publicistic românesc*, Iași
- FICEAC, Bogdan, *Tehnici de manipulare*, ALL beck, București, 2006
- GERSTLE, Jacques. *La Communication politique*, 1993 (*Comunicarea politică*, Institutul european, Iași, 2002)
- GIRARDET, Raoul, *Mythes et mythologies politiques*, coll. «L'Univers historique», Editions du Seuil, Paris, 1986 (*Mituri și mitologii politice*, Institutul European, Iași, 1997)
- GOIA, Vistian, *Oratori și elocința românească*, Dacia, Cluj-Napoca, 1985

- GROJEAN, F., 1982, *Life with Two Languages: An Introduction to Bilingualism*, Harvard University Press, Cambridge
- HABERMAS, Jurgen, *The Structural Transformation of the Public Sphere*, Polity, Oxford, 1989
- HAINES, Rosemarie, *Televiziunea si reconfigurarea politicului*, Polirom, Iași, 2002
- HRISTEA, T., 1984, *Calcul lingvistic ca procedeu de îmbogățire a vocabularului*, în T. Hristea, *Sinteze*, ediția a III-a, București, Editura Albatros, 1984
- HUNTINGTON, Samuel P., *Viața politică americană*, Humanitas, București, 1994
- ICHIM, Ofelia, *Identitate culturală românească în contextul integrării europene*, Saeculum, 2003
- MARINESCU, Valentina, *Mass-media și schimbarea politică în România*, Tritonic, București, 1998
- MORAR Ecaterina, 2007, *Antropologia politică. Cultura și simbolistica puterii*, Editura Universității din București, București,
- MUNGIU-PIPIDI, Alina (coord.), 1998, *Doctrine politice. Concepte universale și realități românești*, Polirom, Societatea Academică din România, Iași, MYERS-SCOTTON, C., 1993, *Social Motivations for Code Switching Evidence from Africa*, New York, Oxford University Press.
- ORWELL, George, *Politics and the English Language*, Horizon, GB, London, 1946
- PÎRVU, Ioana-Cristiana, *Aspecte ale derivării jurnalistice*, București, 2009
- POPLACK, Shana, 1980, *Sometimes I'll start a sentence in Spanish y termino en español: towards a typology of code-switching*, în „Linguistics”, Vol. 18, nr. 7/8, p. 581 – 618
- RAD, Ilie, *Stil și limbaj în mass-media din România*, Polirom, Iași 2007 RADU, Raisa, *Cultura politică*, Tempus, București, 1994 REBOUL, Anne, MOESCHLER, Jacques, *Pragmatique du discours*, Armând Colin, Paris, 1998
- ROȘCA, Luminița, *Mecanisme ale propagandei în discursul de informare. Presa românească în perioada 1985-1995*, Polirom, Iași, 2006
- ROȘCA, Luminița, *Producția textului jurnalistic*, Editura Polirom, Colecția „Collegium. Media“, Iași, 2004
- ROTARU, Mariana *Tony Blair și noul discurs laburist*, Lumen, București, 2006
- SĂLĂVASTRU, Constantin, *Discursul puterii*, Institutul European, Iași, 1999 SĂLĂVASTRU, Constantin, *Raționalitate și discurs*, Editura Didactică și Pedagogică, 1996 SĂLĂVĂSTRU, Constantin *Teoria și practica argumentării*, Polirom, Iași, 2003

SCRUTON, Robert, *The West and the rest: Globalization and the terrorist threat*, Continuum, London, 2002 (*Vestul și restul*, Humanitas, București, 2004)

SIMPSON, Paul, *Language, Ideology and Point of View*, Routledge, London, 1993

SINESCU, Călin, *Comunicare politică*, Universitaria, București, 2007

SLAMA-CAZACU, Tatiana, *Stratageme comunicaționale și manipularea*, Polirom, Iași, 2000

STANCIU, calc lingvistic

STANCIU, Gelu Ștefan, *Violență, mit și revoluție, De la violența rituală la violența simbolică*, ALL, București, 1998

STANOMIR, Ioan, Laurențiu VLAD, Radu CARP, *De la Pravilă la Constituție*, Nemira, București, 2002

STANOMIR, Ioan, *O istorie a constitutionalismului*, Iasi, 2005

STOICHÎȚOIU-ICHIM, Adriana, *Vocabularul limbii romane actuale. Dinamica. Creativitate*, Ed. Universitatii din Bucuresti, Bucuresti, 2000

STOICHÎȚOIU-ICHIM, Adriana, *Angicismele*, Ed. Universității din București, București, 2001

STOICHÎȚOIU-ICHIM, Adriana, , Ed. Universității din București, București, 2005

STOICHÎȚOIU-ICHIM, Adriana, *Creativitate lexicală*, Ed. Universității din București Bucuresti, 2006

STOICHÎȚOIU-ICHIM, Adriana, 2006, *Aspecte ale influenței enguze în româna actuală*, Ed. Universității din București, București.

ȘERBAN, Henrieta Anișoara, *Limbaajul politic în democrație*, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, 2006

TĂNASE, Ionuț, *Comunicare politică și integrare europeană*, Risoprint, Cluj-Napoca, 2003

TEODORESCU, Cristiana, *Patologia limbajului totalitar românesc de tip comunist*, Editura Universitaria, Craiova, 1998

TEODORESCU, Cristiana, *Patologia limbajului comunist totalitar*, Scrisul românesc, Craiova, 2000

THOM, Francoise, *La langue de bois*, Juillard. 1987 (*Limba de lemn*, Humanitas, București, 1993)

THOVERON, Gabriel, *La communication politique aujourd'hui*, De Boeck, Paris, 1992, (*Comunicarea politică azi*, Antet, Oradea, 1999)

TOMESCU, Domnița, 1998, *Gramatica numelor proprii în limba română*, București, All Educational.

TOMESCU, Domnița, 2003, *Analiza gramaticală a textului. Metodă și diferențieri*, București: All Educational.

TOMESCU, Domnița, 2007

TOMESCU, Domnița. (coordonator), 2009, *Limbajul politic românesc actual*, Universitatea Petrol și Gaze, Ploiești,

TRIFAN, Elena, 2010, *Formarea cuvintelor în publicistica actuală*, Editura Digital Data Cluj, Cluj-Napoca.

TOURNIER, Maurice, 1997, *Des mots en politique*. Institut National de la Langue Francaise, Paris

ZAFIU, Rodica, 2007, *Limbaj și politică*. Editura Universității din București, București

***, *Construcția simbolică a câmpului electoral*, 1999, Institutul European, Iași

SITURI

www.zf.ro/.../fratii-micula-merg-inainte-cu-disponibilizarile, ultima accesare

www.ziaruldemures.ro/fullnews.php?ID=1388, ultima accesare

<http://mariusmioc.wordpress.com/2009/09/03/doru-maries-o-luna-de-greva-a-foamei-video>, ultima accesare

www.ziare.com/.../saftoiu-inregistrările-vizează-victimizarea-elenei-udrea-856397, ultima accesare

www.revista22.ro/controversele-revizuirii-constitutivei, ultima accesare

www.valeatimocului.ro, ultima accesare

www.ziare.com/articole/studentiada, ultima accesare, ultima accesare

www.zf.ro/ziarul.../misterele-cuvintelorwww.revista22.ro/spiritul-evreiesc-si-revolutiile-culturale-stiintifice-si-politice-ale-347. ultima accesare

www.gandul.info/politica/un-aventurier-renegat-primitiv-necioplit-badaran-si-brutal, ultima accesare

www.cuvantulromanesc.org, ultima accesare

www.zf.ro/.../fratii-micula-merg-inainte-cu-disponibilizarile

www.ziaruldemures.ro/fullnews.php?ID=1388

<http://mariusmioc.wordpress.com/2009/09/03/doru-maries-o-luna-de-greva-a-foamei-video/>

www.ziare.com/.../saftoiu-inregistrările-vizează-victimizarea-elenei-udrea-856397

www.revista22.ro/controversele-revizuirii-constitutivei

www.valeatimocului.ro

www.ziare.com/articole/studentiada

www.stiriaz.ro/ziares/cuvinte/stiri-despre/abandonata-stapani/interval/e/

www.zf.ro/ziarul.../misterele-cuvintelorwww.revista22.ro/spiritul-evreiesc-si-revolutiile-culturale-stiintifice-si-politice-ale-347.

www.gandul.info/politica/un-aventurier-renegat-primitiv-necioplit-badaran-si-brutal-

www.cuvantulromanesc.org

www.dexonline.ro

ro.wikipedia.org

ebooks.unibuc.ro

www.scribube.com

www.e-referate.ro

www.observatorcultural.ro

[http//ziare.com](http://ziare.com), 09.05.08

[http//dreapta.net/default.aspx](http://dreapta.net/default.aspx)

www.evz.ro.

cumetrii.sfinx777.wordpress.com

blogary.ro 25 Nov 2009

www.cugetliber.ro

www.infoziare.ro, 17 Mar 2011

www.yourdictionary.com

www.stareapresei.ro

www.stirilocale.ro

www.meme.ro

www.evz.ro.

www.ziare.com

presaonline.com

www.gandul.info

revistacultura.ro

www.ziua.ro

www.cdep.ro

www.newsmonster.ro

www.evenimentul.ro
www.stiriaz.ro
ziarero.antena3.ro
cristiangrosu.ro
bataiosu.wordpress.com
www.sfera politiciii
www.cargomagazin.com
www.cuvantulromanesc.org
www.piatauniversitatii.com
www.my-press.ro
o/ziarul.../misterele--tranzitiei-7-iade-vechi-sinoi-

Dicționare, enciclopedii

ACHIM, Ionel ANDRONACHE, I., ASANACHESCU, N. V., *Dicționar politic*, Editura Politică, București, 1975
ALEXIE, M. ANDRONE, N., AMBRUSTER, A. *Dicționar diplomatic*, Editura Politică, București, 1975
DRAGOMIR, Otilia, Mihaela MIROIU (ed.), *Lexicon feminist*, Polirom, Iași, 2002
GELEDAIN, Alain, *Dicționar de idei politice*, traducere de Irina Scurtu, Institutul European, Iași, 2007
HERMET, Guy, Bertrand BADIE, Pierre BIRNBAUM, Philippe BRAUD, *Dictionnaire de science politique et des institutions politiques*, Armând Colin, Paris, 2005
HOLTMAN, Everhard (ed.), *Politik - Lexikon*, R. Oldenbourg Verlag, Munchen, 1994
HOCQ, Christian *Dictionnaire d'histoire politique duXXe siecle*, Ellipses, Paris, 2005
ILIE, Cornelia. *Classical Rhetoric*, in Keith BROWN (ed.), *Encyclopedia of Language andLinguistics*, 2nd edition, voi. 10, Elsevier, Oxford, 2006
ILIE, Cornelia, *Parliamentary Discourses*, in Keith Brown (ed.) *Encyclopedia of Language andLinguistics*, 2nd edition, Elsevier, Oxford, 2006
STOICA, Stan, *Dicționarul partidelor politice din România 1989 – 2000*, Meronia, București, 2004

PONOMAREV B. N. (red.), *Dicționar politic*, Editura Politică, București, 1958

TAMAȘ, Sergiu, *Dicționar politic: instituțiile democratice și cultura civică*, Șansa, București, 1996

SIGLELE DICȚIONARELOR

DCR₂ – Dimitrescu, Florica, *Dicționar de cuvinte recente*, Logos, București, 1997;

DEX – *Dicționarul explicativ al limbii române* (red. resp. Ion Coteanu, Mircea Seche și Luiza Seche), ediția a II-a, Univers Enciclopedic, București, 1998;

DEXI – *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române* (coord. științific Eugenia Dima), Arc / Gunivas, Chișinău, 2007;

DOOM₂ – *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (coord. Ioana Vintilă-Rădulescu), ediția a doua revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic, București, 2005;

DȘL – Bidu-Vrânceanu, Angela; Călărașu, Cristina; Ionescu-Ruxândoiu, Liliana; Mancaș, Mihaela; Pană Dindelegan, Gabriela, *Dicționar de științe ale limbii*, Nemira, București, 2001;

ELR – *Enciclopedia limbii române* (coord. Marius Sala), Univers Enciclopedic, București, 2001;

MDN – Marcu, Florin, *Marele dicționar de neologisme*, Editura Saeculum, I. O., București, 2002;

BBC – *BBC English Dictionary*, London, BBC English and Harper Collins Publishers Ltd.

DEA – Manfred Goerlach (ed.), *A Dictionary of European Anglicisms. A Usage Dictionary of Anglicisms in Sixteen European Languages*, Oxford, Oxford University Press, 2001.

DPA – P. H. Collin, *Dicționar de politică și administrație englez-român*, București, Editura Universal Dalsi, 2000.

DPER – *Dicționar politic englez – român*, București, Editura Junior, f. a.

DȘL - *Dicționar de științe ale limbii* (2005), Ed. Nemira, București.

DFE - Bantaș, Andrei, Nicolaescu, A., *Dicționar frazeologic englez-român, român-englez*, București, Teora, 2005

DEEL - Hulban, Horia, *Dicționar englez-român de expresii și locuțiuni*, București, Polirom, 2007

DN₁ - Mirea, Doinița, *Dicționar de neologisme*, Steaua Nordului, 2004

www.dexonline.ro

*** *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX), 1998, ediția a II-a, București: Academia Română & Editura Univers Enciclopedic.

*** *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, (DOOM), 2005, București: Editura Univers Enciclopedic.

*** *Macmillan English Dictionary for advanced learners*, 2002, Oxford: Macmillan Publishers Ltd.

*** *Noul dicționar explicativ al limbii române*, (NODEX), 2002, București-Chișinău, Editura Litera Internațional.

*** *Webster 's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language*, 1996, Updated Revised DeLuxe edition, New York/Avenei: Gramercy Books.

*** *The Oxford Dictionary of New Words*, 1998, Oxford: University Press.

BIDU-VRĂNCEANU, Angela, CĂLĂRAȘU, Cristina, IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, MANCAȘ, Mihaela, PANĂ DINDELEGAN, Gabriela, 1997, *Dicționar general de științe. Științe ale limbii*, (DSL), București: Editura Științifică.

BREBAN, Vasile, 1980, *Dicționar al limbii române contemporane de uz curent*, București: Editura Științifică și enciclopedică.

CHIRIACESCU, R., 1993-2009, *Dicționar enciclopedic*, București, Editura Enciclopedia

CIOBANU, Elena, POPESCU-MARIN, Magdalena, 2000, *Dicționar de neologisme*, București: Editura Floarea Darurilor, Rotech Pro.

CONSTANTINESCU-DOBRIDOR, Gh., 1980, *Mic dicționar de terminologie lingvistică*, București: Editura Albatros.

DIMITRESCU, Florica, 1997, *Dicționar de cuvinte recente* (DCR), ediția a II-a, București: Editura Logos (prima ediție - DCR - a apărut în 1980).

DUCRAT OSWALD, SCAHEFER JEAN-MARIE. *Noul dicționar de științe ale limbajului*. Buc.: 1996.

EPURE, Elena. 2006, *Dicționar de cuvinte împrumutate din limba engleză*, București: Editura All Educational.

FLORIAN, Gabriel, 2008, *Dicționar explicativ IT&C*, (DEIT&C), București: Editura All.

FORĂSCU, Narcisa, POPESCU, Mihaela, 2005, *Dicționar de cuvinte buclucașe*, București: Editura BIC ALL.

IONESCU, Florin, 1998, *Dicționar de americanisme*, ediția a III-a revăzută, București: Editura Universal Pan.

MARCU, Florin, 2007, *Marele Dicționar de neologisme*, (MDN). București: Editura Saeculum Vizual.

MARCU, Florin, MANECA, Constantin, *Dicționar de neologisme*, (DN), București: Editura Academiei Române, 1986.

MOHOREA, Ciprian, 2007, *Dicționar de cuvinte compuse*. București: Editura BIC ALL.

OPREA, Ioan, PAMFIL, Carmen-Gabriela, RADU. Rodica, ZĂSTROIU, Victoria, 2007, *Noul dicționar universal al limbii române*, (NODEX), București-Chișinău: Editura Litera Internațional.

PITIRICIU, Silvia, TOPALĂ, Dragoș Vlad, 1998, *Dicționar de abrevieri și simboluri*, București: Editura All Educational.

SECHE, Mircea, SECHE Luiza, *Dicționar de sinonime*. 2002. (DS), București: Editura Litera Internațional.

VINTILĂ-RĂDULESCU, Ioana (coord.), 2005, *Dicționar ortoepic, ortografic și de punctuație al limbii române* (DOOM), Ediția a II-a, revizuită și adăugită. București: Univers Enciclopedic.

Dicționare politice

DP – *Dicționar politic*, București, Editura Politică, 1975.

DD- *Dicționar diplomatic*, București, Editura Politică, 1975.

DPIDCC - Tamaș, Sergiu, *Dicționar politic, Instituțiile democrației și cultura civică*, Editura Academiei Române, București, 1993

DPPR - Stoica, Stan, *Dicționarul partidelor politice din România (1989-2003)*, Editura Meronia, București, 2003